

KONFEKCIJA PAULIN

L J U B L J A N A
ŠELENBURGOVA ULICA 1

nudi največjo izbiro damskih plaščev, kostumov in oblek
Aktivnim učiteljicam tudi na ugodno obročno plačilo

Mnoga vprašanja je treba rešiti, številne težkoče je treba premagati. Mislimo na to, da tudi ljudje na najvišjih mestih največkrat ne morejo brez ovir izvesti in ustvariti svoje najboljše zamisli: Vedno se najdejo posamezniki, ki tako izvedbo ovirajo. Verjamem, da se boste strinjali z menoj, a to je tudi mišljenje našega tov. Dimnika, ako smatram, da je naša prva dolžnost popolnoma verovati svojemu prosvetnemu šefu, mu iskreno pomagati s svojim sodelovanjem in z obnovljeno vero v boljše dni podati se na svoje težko in odgovorno delo.

telja, ki zavzema vedno vidnejše mesto v družbi in v narodnem življenju. Za živahno podano in obsežno poročilo je žel nedeljeno pritrjevanje vseh navzočih.

Nato je sledil referat ped. vodje Bezi-grajske poizkusne šole tov. Kobilice Rudolfa. V svojem referatu »Problem učnih načrtov v ljudski šoli« je podal najprej zgodovinski pregled veljavnosti raznih učnih načrtov pred l. 1918. in po osvobodjenju. Pojav novih pedagoških stremeljenj in poizkusnih razredov je vstvaril pravo zmedo. Zaradi jasnosti je podčrtal nekaj najkarakterističnejših

Sedanja razdelitev ljudskih šol v nižje in višje narodne šole naj se ukine. Narodne šole naj se organizirajo zopet v eno-, dvo-, tro- itd. — do osemrazrednice. Po tej reorganizaciji naj se narodne šole porazdelijo po življenjskih pogojih, v katerih žive otroci in narod (gospodarske panoge; kmetijstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, trgovina, obrt in industrija ter soc. stanje) v posamezne tipe. Šele tedaj, ko bodo enkrat tipizirane vse narodne šole, se bo lahko pričelo tudi z izdajanjem dobrih učnih knjig za posamezne tipe, ki bodo šele tedaj imeli lahko neko trajno vrednost. Izdajanje učnih knjig, kot se vrši danes leto za letom brez stalnih učnih načrtov, moramo smatrati za brezmiselnost in škodljivo za pravljanje narodnega premoženja in nesocialno ravnanje z revnejšimi sloji naroda.

Zdi se nam, da bo zgoraj omenjena pot, kako priti do dobrih in sodobnih razmeram in potrebam odgovarjajočih načrtov za narodne šole, najprikladnejša ter šele naknadno izdajanje učnih knjig najpravičnejše in najsmotrnejše. Prepričani smo, da bo zato ta pot tudi za vso nadaljno zgradbo pedagoške kulture na naših narodnih šolah dobra in primerna.

Na predlog tov. Koprive je bila sprejeta sledeča

resolucija.

Učiteljstvo 11 sreskih društev JUU, zbrano 11. marca 1939. v Ljubljani na proslavi 70 letnice prvih začetkov slovenske učiteljske organizacije sprejema sledečo resolucijo:

Ženstvo za našo družino

Članice slovenske sekcije Jugoslovenske ženske zveze so zborovale v soboto, 1. t. m. v dobro zasedeni dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Obravnavale so pereče vprašanje obstoja naše družine v sedanjem položaju, dotaknile so se dolgov drž. nameščencev ter se zanimale za dostojen življenjski minimum. Izčrpno poročilo o stanju današnje družine je podala predsednica ga. Mira Engelmanova. Družina danes nima vseh pogojev, da bi oblikovala svoje člane, kakor je to njena naloga, ker je kruhoborska. Z odtegljaji in drugimi uredbami (celibat za učiteljice) je bila potisnjena v položaj, ki oznanjuje slabo bodočnost. Vznemirjajoče je dejstvo padanja rojstev, katastrofalna je smrtnost našega naraščaja. Zlasti med železniškimi družinami, med družinami upokojenecv in poštinih uslužbencev najdemo drastične primere bede. Take razmere rode bolezen in nezadovoljstvo. Predsednica se je dotaknila tudi problema službene razbremenitve zlasti pri železničarjih in problema naše mladine.

Naš materialni položaj je postal spričo vseobčnega porasta cen nevzdržen, zato je potrebno, da kraljevska vlada nujno pristopi k povišanju naših prejemkov na eksistenčni minimum. Odpraviti je treba vse razlike med prejemki učiteljev in poročenih učiteljic. Osebnostne doklade upokojenecv je izenačiti z dokladami aktivnih uslužbencev. Vrniti je treba rodbinsko doklado za ženo, in povišati doklado za otroke.

Pri napredovanjih je učiteljstvo zapostavljeno za vsemi ostalimi strokami državnih uslužbencev, s čimer je težko materialno oškodovano. Ministrstvo prosvete naj nujno reši vse, za napredovanje vlozene prošnje. Pri izvajanju napredovanj naj se strogo izvajajo določila o rangnih listah. Izključiti je treba vsako zapostavljenost in vse protekcije, ki vzbujajo v naših vrstah nejevoljo in odpor.

Vsem učiteljem in učiteljicam, ki so bili po službeni potrebi premeščeni brez krivde in brez disciplinske preiskave, naj se popravi krivica s tem, da se po službeni potrebi premeste na prvotna mesta in se jim da materialna odškodnina.

Tov. Lukičeva je poročala o akciji za pomoč otrokom iz obmejnih krajev: Podala je podoben pregled uspehov akcije. Ker nekatere poverjenice še niso poročale odboru o uspehu zimske pomoči, jih prosi, naj to store nemudoma.

Tov. Tavčar Ludvik predlaga še, naj banska uprava podpre prvenstveno le obmejne šole, nakar je bilo uspešno zborovanje ob 12,15 zaključeno.

resolucijo:

Zahtevamo:

- da se prejemki državnim in javnim nameščencem, upokojenecem in delavcem zvišajo v toliko, da bodo dosegli dostojen življenjski minimum in da si bodo mogli mladi nameščenci ustvariti družino;
- da se vrnejo rodbinske doklade za ženo in povišajo doklade za otroke;
- da so vrnejo draginjske doklade vsem javnim nameščencem, tudi poročenim ženam.

Redno napredovanje učiteljstva

V narodni skupščini je poslanec g. Dolenc med razpravo o aktualnih prosvetnih zadevah rekel glede napredovanja učiteljstva naslednje: »G. minister, mnogo se govori o tem, da bi bilo z ozirom na naraščajočo draginjo umestno prilagoditi prejemke drž. uslužbencev, ki so zlasti v nižjih plačilnih skupinah silno, silno skromni. Opozoril bi pa gospoda ministra na en način izboljšanja prejemkov, ki je v prvi vrsti odvisen od njega samega. Gospod minister, skrbite za to, da bodo učitelji, ki so izpolnili pogoje za napredovanje, **tudi redno napredovali**. Danes se dogaja večkrat to: uradnik z odlično kvalifikacijo je izpolnil vse pogoje za napredovanje, v svojem delokrogu, je res storil ne samo to, kar mu je veleval stan, ampak kar je mogel. Prije čas napredovanja. Pa čaka mesece in mesece, morebiti več kot leto dni in ne sme misliti na škodo, ki se mu godi, če noče kvariti svojih moči z jezo. Gospod minister, do uradnikov, ki so v izvrševanju svojih dolžnosti do države kavalirski, naj bo tudi ministrstvo kavalirsko. Ne dopuščajte, g. minister, da se zagrenjujejo ljudje, ki tega niso zaslužili. To so tako samo po sebi umevne stvari, da bi želel, da bi v naši javnosti nikdar več ne bilo treba o tem govoriti.«

Govor poslanca g. Dolenca potrjuje upravičenost naših teženj po zvišanju prejemkov in boljšem napredovanju. Krivica se godi vsem, ki so izpolnili vse pogoje za napredovanje ter vrši svojo službo vestno in marljivo. Poudarek, da morajo čakati učitelji mesece in mesece morebiti več kot leto dni ni še zadosten. Stanje je namreč še veliko žalostnejše in hujše. Učiteljstvo napreduje izmed vsega uradništva najslabše. Stotine učiteljev čaka na napredovanje tudi po več let. Radi ilustracije navajam tukaj statistiko učiteljstva, ki čaka na napredovanje.

Skupina iz leta:	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	Skup.
Koliko let v skup.?	8	7	6	5	4	
Čaka na napred.:	5	4	3	2	1	
VI.	560	130	250	100	70	1110
VII.	—	150	310	230	100	790
VIII.	30	260	200	170	110	770
IX.	50	160	140	110	50	510
prirp.	—	—	60	220	100	380
	640	700	960	830	430	3560

Statistika, ki sem jo napravil ni povsem točna, ker je nekaj učiteljstva med tem časom napredovalo. Če odštejemo od gornjih

vsot 20 % (več jih medtem časom ni napredovalo!), vidimo, da čaka na napredovanje nad:

5 let	512 učiteljev(-ic)
4 leta	560
3 leta	768
2 leti	664
1 leto	334

Skupaj torej 2838. In četudi odračunamo kandidate za V. skup. (ki morajo poleg 3 efektivnih let imeti 3 odlične ocene, 30 let službe in 55 let starosti) ostane porazna številka 2000! ali približno 50 % slovenskega učiteljstva. Ni čuda, da je toliko zagrenjenosti med nami. Prvič so prejemki pod eksistenčnim minimumom, drugič mora učiteljstvo še čakati leta in leta na napredovanje. K tem dvem točkam moramo prišteti še 1 letno dobo čakanja na višje prejemke. Pravilno je poudaril g. poslanec: Če ni v proračunu predvideno zvišanje obupno nizkih uradniških in učiteljskih prejemkov (upamo, da bo med proračunskim letom našla vlada potrebna sredstva, da zasužura uradništvu prejemke, ki bodo v skladu z draginjo in finančno močjo države!), tedaj je nujno potrebno, da učiteljstvo redno in takoj napreduje in dobi takoj tudi višje prejemke.

Posebno še moram spomniti na brezupni položaj, v katerem se nahaja učiteljstvo v nižjih položajnih skupah. Napredovanje učiteljstva IX. skupine in pripravnikov je življenjske važnosti. Baš pred par dnevi sem slišal pripravnika, ki je prosil neko vplivno osebo za intervencijo: Prosim Vas, pomagajte mi, jaz ne morem več dalje. Za 3 člansko družino prejemam 1000 din in s tem denarjem naj živimo, naj se oblačimo in si naj nabavljamo inventar. Pomagajte mi, da vsaj napredujem, saj čakam že 3 leta na IX. skupino!

In tako vzklika stotine in stotine drugih obupanih družinskih očetov, ki zaman čakajo na višjo skupino, ki jim pripada po zakonu.

Upamo, da klic g. poslanca ne bo ostal »klic vpijočega v puščavi« in trdno smo prepričani, da jih je med poslanci še več, ki razumejo našo borbo za izboljšanje gnotnega položaja. Pridružujemo se v polni meri izvajanjem g. Dolenca ter upravičeno kliče-mo, da iskreno želimo, da v bodoče o rednem napredovanju, ne bi bilo treba več govoriti.

-a.

Obrazi z zborovanja.

Zgoraj: Župančič, Kobilica, Kranjčević, Mlekuž. Spodaj: Mahkota in Janežič.

Spoštovane tovarišice in tovariši! Prej nego dovršim bi hotel povedati še par besedi o tem, kako se naša organizacija — vsaj sedaj, dokler smo na najodgovornejših mestih mi, tov. Dimnik, tov. Todorovič in jaz, za-drži do politike, ker smo prav zaradi nje odkrito rečeno največ trpeli. Vam vsem je dobro znano, in prosim vas, da mi oprostite ker iznašam znane stvari, da se mi kot organizacija nikakor ne želimo baviti s politikom. Svrho in naloge svoje stanovske organizacije razumemo tako, kot sem razložil v začetku svojega govora. Toda prav zato, ker smo se pri svojem delu v stanovski organizaciji omejili na strogo stanovska in samo splošno narodna vprašanja, nočemo in ne moremo v njej trpeti nikakega tujega, neučiteljskega vpliva. Vsakdo izmed nas, pa naj pripada katerikoli stranki — in v našem stanovskem interesu je, da smo zastopani v vseh, za narodni napredek pozitivnih strankah — preneha biti pripadnik svoje politične stranke s tistim trenutkom, ko stopi v svoje stanovske vrste, ko deluje kot član svoje stanovske organizacije, a predvsem, ko deluje in nastopa kot njen predstavnik. Izven organizacije, kot državljani je vsak učitelj enak vsakemu drugemu državljanu in nikdo od nas ga ne bo vprašal za njegovo politično delo in prepričanje. Z zadovoljstvom lahko poudarim, da je isto misel iznesel v svojem govoru v narodni skupščini tudi naš vrhovni prosvetni šef, naš resorni minister g. Stevan Čirič.

V imenu središnega odbora naše učiteljske organizacije, v imenu hrvatskega učiteljstva, kakor tudi v svojem imenu vas pozdravljam vse tovarišice in tovariše, ki ste se tu zbrali, da proslavljate 70 letnico osnovanja svojih prvih učiteljskih društev. Izrekam priznanje in globoko zahvalo onim delavcem, ki so pred 7 desetletji postavili dobre temelje našemu delu in čestitam društvom, ki so naslednice tega velikega začetka. Živeli!

NADALJNI POTEK ZBOROVANJA

Tov. Kumelj pozdravlja zbor v imenu ljubljanske sekcije JUU ter poudarja uspehe učiteljske organizacije in zasluge učiteljskega dela. Ob 70 letnici je naša dolžnost, da se spomnimo vseh onih, ki so pomagali temelje današnji organizaciji, ki jo čakajo seveda še vedno kljub ogromnemu razmahu in uspehom težavne naloge, ki jih ustvarja čas in prilike v državi.

Ker je predsednik izvršnega odbora tov. Dimnik obel, poda tov. Kranjčević situacijsko poročilo o delu in doseženih uspehih naše centrale. Poročilo je obsegalo sledeča vprašanja: Izvršni odbor pri predsedniku vlade — spomenica vseh stanovskih organizacij za zboljšanje našega materialnega položaja — stalnost — mesta nadzornikov in upraviteljev, razpisi, kvalifikacija — postavitev novincev, 1300 prostih mest — uzakonitev avtomatičnega napredovanja — rangna lista — popravek zaostalih napredovanj — predstava za doseg V. pol. skupine — disciplinski predpisi — sprememba premeštitve po službeni potrebi — novele k pravilniku šol. zakona — celibat — učiteljske matere — sodelovanje JUU in prosvetne uprave — učit. klubi — ekonomsko soc. zavarovanje učiteljstva.

Sledilo je predavanje tov. Jela Janežiča — 70 let učiteljske organizacije — zgodovinski pregled. Predavatelj prav zanimivo opiše položaj učitelja pred letom 1869. v letu 1869. ter po letu 1869., ko se je ustanovilo učiteljsko društvo za Kranjsko. Prav zanimivo je podal vse faze učiteljevanja v posameznih dobah od učitelja — mežnarja do današnjega učitelja.

napak današnje prakse in teorije in to: 1. Preozkorsčno in preveč enostransko pojmovanje vzgojnih problemov in učnih načel. 2. Vezanje čisto didaktičnih in metodičnih načel s politiko. 3. Preveliko poudarjanje posameznikov in premalo gledanje na skupnost. 4. Premalo avtoritete in premalo čuta odgovornosti.

Novi učni načrt naj ustreza:

1. Vrsti šole. 2. Krajevnim razmeram in potrebam. 3. Novejšim pedagoškim principom (načelo veselja; načelo manj snovi, več vzgoje; načelo otroške bližine; načelo delo; načelo celosti).

Kdo naj sestavlja učne načrte? Temeljna napaka je, da hočejo nekateri kar predstaviti inozemske načrte k nam. Učni načrt za kako šolo lahko dobro izdela le učitelj. Načrti naj bodo okvirni; podrobni se izdelajo na šoli.

Sedanje načrte naj bi ministrstvo ukinilo in izdalo smernice s predpisom tehnične snovi. Na osnovi tega naj se izdelajo krajevni okvirni in podrobni učni načrti.

V zvezi s predavanjem tov. Kobilice je bil sprejet naslednji

predlog

za način sestave novih učnih načrtov in izdajo učnih knjig za ljudske šole.

Sestava dobrega učnega načrta za kako narodno šolo v naši državi je problem, ki ga ne more rešiti enostavno ministrstvo prosvete z uradnim aktom, to je z uradno predpisanim učnim načrtom. Življenjski pogoji, način življenja in njegove potrebe, so pri našem narodu, kateremu naj narodna šola služi, in v naši državi tako različni, da je mogoče, da bi isti učni načrt enako služil narodnim koristim v vsakem kraju, v vsaki narodni šoli. Otroci v pastirskih vaseh, poljedelskih, industrijskih, rudniških krajih, v malih, večjih mestih in končno v vsemestih, so si pač tako različni, da je za šole v tako različnih razmerah potrebnih tudi več načrtov. Ako upoštevamo še razne krajevne in ljudske razlike v življenju, je jasno, da mora imeti vsaka šola svoj poseben učni načrt, če hoče služiti življenjskemu smotru. Izdaja enotnega načrta za vso državo ne bo mogla prineesti vsega, kar naš narod od ljudskega šolstva potrebuje.

Radi tega smatramo za upravičeno staviti sledeč predlog:

»Ministrstvo prosvete naj bi dosedanjí načrt za narodne šole ukinilo ter sestavilo mesto njega »smernice in navodila za sestavo krajevnih načrtov za ljudske šole.« V teh smernicah naj bi določeno predpisalo samo zahteve, ki se tičejo tehničnega pouka predmetov predvsem materinščine in računstva, za druge predmete pa naj bi izdalo samo smernice. Na osnovi teh odredb in smernic naj se sestavita potem okvirni in podrobni učni načrt za vsako šolo v državi posebej. Ta načrta naj sestavi potem učiteljstvo na vsaki šoli ozirajoč se pri tem na način življenja in potrebe v kraju ter upoštevajoč sodobne pridobitve v pedagogiki in mladinoslovju. Tako sestavljeni učni načrti se lahko potem med seboj primerjajo, toda samo oni, ki so sestavljeni za enako ali slično organizirane šole s sličnimi krajevnimi razmerami in potrebami. Po najmanj dvoletni preizkušnji in eventualnih dopolnitvah in izpopolnitvah teh načrtov (katerih sestava bi tudi trajala eno leto), naj jih potrdi (okvirne in podrobne) sreski šolski nadzornik. Po tej potrditvi naj bi imeli učni načrti obvezno moč, ali samo za dotično šolo, za katero so bili sestavljeni. — Najboljše sestavljeni načrti se lahko tudi nagrade.

